Poštnina plačana v gotovini. Posamezna številka 1.25 Din.

DELAVSKA POLITIKA

GLASILO SOCIALISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Uredništvo je v Mariboru, Ruška cesta 5, poštni predal 22. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22. Ljubljana VII, Zadružni dom.

Izhaja vsako sredo in soboto.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno 10 Din, za inozemstvo mesečno 15 Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socijalne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1.— Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1.— Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 1.50 D. Pri večjem številu objav popust. Čekovni račun: 14.335. — Reklamacije se ne frankirajo.

Štev. 55. Sreda 11. julija 1928. Leto III.

Polževa pot vladne krize.

V Belgradu so nekoliko v skrbeh, kako bi rešili sedanjo politično in vladno krizo. Spor med vladnimi strankami in opozicijo se je na prav izzivajoč način poostroval in poglabljal z zmerjanjem in terorjem že daljšo dobo, dokler mu je dal čutni poudarek še umor v narodni skupščini.

V soboto je kralj pozval v avdijenco voditelje vseh strank, da bi se politična situacija razjasnila. Pribičević se te avdijence ni udeležil, češ, da ne more razpravljati z vladnimi strankami, nakar je bil zaslišan pozneje. Ta avdijenca pa ni vedla do rezultata.

Mnenja glede rešitve položaja se bistveno še niso izpremenila.

Radikali, demokrati in slovenski klerikalci so mnenja, da za takojšen razpust narodne skupščine notranji politični položaj ni ugoden. Pač pa se približujejo zlasti radikali mnenju, da se naj sestavi koncentracijska vlada ob upoštevanju opozicionalne kmetsko-demokratske koalicije, da se rešijo nekatere stvari v narodni skupščini, potem odrede počitnice, jeseni pa razpusti skupščino ter na pomlad razpišejo nove volitve.

Opozicija pa skoro dosledno vztraja na svojih zahtevah.

V nedeljo se je vrnil Štefan Radić v Zagreb. Radić je bil doslej rezerviran v svojih izjavah, vsekakor pa bo opozicija na sestanku opozicionalnih poslancev, ki ga nameravajo sklicati v Zagreb, povedala svoje mnenje, če misli vztrajati ali pa popustiti v svojem stališču, kar so te stranke že večkrat napravile.

Kralj je obiskal v nedeljo tudi starega vojvodo Stepana Stepanovića.

V parlamentarnih krogih se pa trudi zlasti Aca Stanojević najti pot iz krize.

Meščanske stranke so s svojim postopanjem kot vladne in kot opozicionalne stranke same ustvarile kaos, ki jim sedaj dela preglavice.

Če presojamo položaj resno, se nam zdi, da sta iz zagate le dva izhoda: upostavitev nevtralne vlade z mandatom za izvedbo novih svobodnih volitev v narodno skupščino ali pa koncentracijska vlada (po želji radikalov), ki bi se sestavila na podlagi določenega progama z opozicijo, in po izvršitvi dogovorjenega dela razpis novih volitev. To sta možnosti izhoda iz sedanjega političnega razpoloženja meščanskih strank, čeprav tega oficijelno nikjer ne poudarjajo.

Naše zahteve do vlade in narodne skupščine se pa zaradi razpoloženja v meščanskih strankah ne izpremene, ker vemo, da je vzrok teh razmer globlji, da je treba svobodno izvoliti novo skupščino, da je treba predrugačiti upravo države, dati samoupravo narodu in odpraviti tuje vplive, ki vodijo politiko v državi tako katastrofalno nesrečno.

Iz tega razloga nas ne bo presenetil razvoj krize, ali se razvije tako ali tako. Pribičević sam je že izjavil, da opozicija zahteva udeležbo v vladi. To je prav taka izjava, kakršne so bile izjave drugih strank takrat, ko je bil Pribičević v vladi.

Socialistično delavstvo mora iti preko homatij meščanskih strank, preko boja teh strank za ministrske stole in razne politične in materialne dobičke. Naše zahteve so jasne in pri teh ostanemo.

Ali je ljubljanski občinski svet še pri življenju?

Ljubljana, 4. julija 1928

Ljubljanski občinski svet hodi že dolgo po bergljah. Zastopniki SLS pač nimajo interesa, da bi občinski zastop deloval, vsled večinskega sporazuma so pa tudi demokrati prisiljeni jim sekundirati. Tako ostajajo najnujnejše stvari lepo nerešene in še celo spričo odločilnih dogodkov, kakor oni iz zadnjih dni, gre ljubljanski občinski zastop, zastop glavnega mesta Slovenije, molče preko vsega, kakor da nima kaj povedati in da se njega vse skupaj nič ne tiče.

Tega mnenja pa niso široke mase. Zato so delavski zastopniki na občini ponovno, energično, pismeno in ustno opozorili večino, da se tako ne dela. Občina mora biti aktivna tvorba. Tudi zastopniki dekalistov so opozorili s posebno predstavko župana na pereče dolžnosti občine.

Velika napaka je, da se v tej politični in gospodarski situaciji zavlačujejo redne seje občinskega sveta glavnega mesta Slovenije, ki bi moral delati na rešitvi nebroj aktuelnih komunalnih in socijalno-političnih vprašanj in zavzeti stališče tudi nasproti beograjskim dogodkom. Po tolko značilnih in dalekosežnih dogodkih v državi in v parlamentu bi se morala sklicati vsaj žalna in protestna seja ljubljanskega občinskega sveta. Dogodki v skupščini so znak, da je hegemonizem velesrbske buržuazije vsled obupnega gospodarskega stanja v državi in njenih šovinistično-imperialističnih tendenc razvil svoje politične sile do takih meja, da misli, da sme brezobzirno napovedati boj ne samo vsaki parlamentarni opoziciji, temveč tudi vsem nesrbskim narodom v Jugoslaviji in predvsem hrvaškemu narodu. To žalostno in velepolitično dejstvo ne sme iti mimo ljubljanskega občinskega sveta, občinskega sveta glavnega mesta Slovenije, predvsem iz dveh razlogov:

Politična usoda Slovencev je tesno zvezana s politično usodo hrvaškega naroda, zato ne sme obstojati med Slovenci in hrvaškim narodom nikaka dvoumnost. Hrvaški narod, ki je pokazal celo na barikadah svoj odpor proti hegemonističnemu nasilstvu, ne sme dobiti vtiska, da smo vsi Slovenci pandurji tega hegemonizma. Če ne drugi, slovenski delavci in kmetje so najodločnejše proti vsakemu hegemonizmu in proti velesrbskemu še posebej, ker ga čutijo na lastni koži in zato so njihova srca v tem trenutku odločno na strani hrvaških delavcev in kmetov, ki se danes temu hegemonizmu upirajo. Če so se vodstva posameznih slovenskih strank vpregla v voz hegemonizma, naj se to javno na seji ljubljanskega občinskega sveta pokaže; slovenski delavci in kmetje nočejo prevzeti nase solidarno s temi strankami odija hegemonističnega pandurstva. V ljubljanskem občinskem svetu naj se glasno sliši, da ni res, da misli ves slovenski narod tako, kakor Slovenec, notranji minister, dr. Korošec, ki danes pretendira zase soglasje ogromne večine Slovencev.

Na drugi strani pa je potrebno, da ljubljanski občinski svet kot važen glasnik vse Slovenije pove tudi srbskemu narodu, da Slovenci dobro razlikujemo njega od njegove hegemonistične militaristično-kapitalistične buržuazije ter da gojimo do srbskih delavcev in kmetov ista bratska čustva, kakor do hrvaškega in vseh ostalih 12 narodov v Jugoslaviji. Potrebno se nam zdi, da ob tej priliki opozorimo tudi srbske delavce in kmete na ogromno nevarnost in polom, ki ga pripravlja njegova hegemonistična oligarhija ravno tako njemu, kakor nam vsem. Velesrbska imperialistična oligarhija, ki je mi nikoli ne istovetimo s srbskim narodom, peha vse nas in srbski narod v popolen gospodarski polom in nepregledne notranje zmede. Zato moramo klicati srbski narod v skupen odpor in skupen boj proti imperialističnemu hegemonizmu velesrbske oligarhije.

Ljubljanski občinski svet torej ne sme molče mimo dogodkov v beograjski skupščini in na zagrebških ulicah. On se mora zavedati, da padajo tu zadnji ostanki meščanske demokracije, zadnji ostanki politične svobode in da se bližamo z gigantskimi koraki odkriti, najbrže vojaški diktaturi.

Ali se bo tedaj ljubljanski občinsvet končno zdramil?

Impozantno zborovanje v Mariboru.

Proti krvavemu in nasilnemu režimu. — Za revizijo ustave, parlamentarizem in demokracijo. — Poslanec s. Petejan govori burno pozdravljen pred tisoči mariborskega delavstva.

Vse meščansko časopisje je previdno zamolčalo svojim bralcem potek impozantnega shoda, ki ga je sklicala Socijalistična stranka pretekli petek v Götzovi verandi.

Shod je pravzaprav smatrati za nekak uvod v predstoječe boje, ki so vsled zadnjih dogodkov in še posebej vsled umora postali neizbežni.

Na shodu je govoril burno pozdravljen posl. s. Petejan, potem ss. Eržen in Grčar.

Govorniki so podrobno obrazložili z umorom vstvarjeno situacijo in je navzoče delavstvo soglasno obsojalo izvršeni zločin. V tej situaciji pa se je treba zavedati, da tudi meščanski situaciji ne gre nobena vera, ker je tudi ona doprinesla mnogo k razvoju dogodkov, ki so se odigrali. Za upropaščenje parlamenta in demokracije odgovarjajo vse meščanske stranke enako in delavski razred, okupljen v Socijalistični stranki Jugoslavije, bo moral voditi težke boje za svobodo, parlamentarizem in demokracijo.

Ob pol 10. uri je s. Jurak zaključil zborovanje, ki se je vršilo ob ogromni udeležbi delavstva.

Proslava Zadružnega dneva.

Slovensko delavstvo je prav dostojno proslavilo letošnji Zadružni dan. Vsi zadružni shodi in vse zadružne prireditve so bile najlepše obiskane; vse je kazalo, da se široke mase zavedajo velikega pomena zadružne ideje za osvoboditev delavstva.

Shodi in prireditve so lepo izpadli ne samo v večjih centrih, nego tudi v manjših in najmanjših krajih. In niso bili samo delavci, bili so tudi kmetje navzoči, bile so zlasti, kar je še posebno pomembno in razveseljivo, tudi žene, gospodinje, ki vedo kolikega pomena je za družinsko gospodarstvo — najobsežnejše gospodarstvo na svetu — zadruga, zadružno delo, zadružni konsum, zadružna produkcija. Mednarodni zadružni dan se je tudi v Sloveniji uveljavil, znamenje, da se začenja tudi pri nas prav razumeti ta panoga mednarodnega socijalnega dela.

Vseh posameznih zadružnih shodov ne bomo navajali — naj povemo samo, da je Zadružni dan najlepše uspel in da vidimo v tem jamstvo, da smo tudi pri nas na potu poglobitve delavskih in konsumentskih mas v delo, ideje in tendence mednarodnega delavskega zadružništva. Z gotovostjo lahko računamo, da bomo odslej imeli leto za letom več in več zavednih proslaviteljev zadružnega dneva.

Sedaj pa na delo, da se ideja oživotvori, da postane tudi Slovenija močno torišče ročdalskega zadružništva!

Razžaljeni klerikalci.

Hudomušni ljudje včasih tudi hudomušno delajo. To je, kakor pravimo pri nas doma, človeku prirojena slabost. Nekaj takega so napravili tudi v nekem demokratskem listu. Narisali so duhovnika v beli srajci kot pridigarja in so se pri tem še zmotili, da so mu dali pendrek v roko in štolo vtaknili pod srajco, takozvani koretel, ali pa je sploh ni bilo, če je bil trak, ki mu je visel čez trebuh, le pas. Grdo so napravili, da so po srajci in, če se ne motim, tudi po licu načečkali rdeče packe, ki pa niso bile prav nič podobne krvi. Spodaj pod podobo pa so napisali, da pomeni podoba dr. Korošca, kar je bilo potrebno, če so res njega mislili, ker, jaz ga sicer dobro poznam, pa ga ne bi bil spoznal po podobi. Zato pa tudi mislim, da se smejo klerikalci jeziti le zaradi podpisa, ne pa zaradi podobe. Zakaj, če takole pogledamo nekoliko v zgodovino, vidimo, da se je klerikalizem vedno boril s križem in mečem v roki. Pa tudi dogodki v naši državi so bili pogostoma krvavi, kadar so bili klerikalci na vodilnih mestih. Izjemno stanje, ko je bila v Sloveniji še pokrajinska vlada, žalostni dogodek na Zaloški cesti, demonstracije zaradi nettunskih konvencij, umori v narodni skupščini in kri v Zagrebu, prepovedovanje shodov, neopravičena plemba časopisov itd. Pravim pa, da tega klerikalci ne delajo namenoma, ampak smolo imajo, da je takrat zmeraj kakšen hudič, kadar oni modro vladajo. Zato klerikalcem

tudi prav toplo priporočam, naj se nikar ne jeze, da ne obole na jetrih; to je nevarna bolezen. Kriva je vsemu temu usoda ali volja sile, ki ji ne morete zapovedovati. Potolažite se in sprejmite take stvari kot simbolično sliko zgodovine, ki gre preko moje in vaše moči. Menim, da sem vas potolažil zaenkrat. Če pa imate namen, izogniti se takim dogodkom, ki vas preganjajo kakor človeka s smolo, potem pa kar pustite take posle, ki vam vedno napravljajo sitnosti. Vesel bom tudi jaz, če vas ne bo več tam; kar bo pa največ vredno, zavezali boste jezike tistim, ki sedaj take podobe malajo in jih boste začeli lahko malati sami. Kolikor vem, znate tudi vi take stvari, kadar vas ravno vest ne opominja na vaše nerodne stvari. Tako no, le pobotajte se s tistimi demokrati, ki jih kličete na osebno odgovornost, vsaj veste, da je mogoče, da boste v kratkem z njimi v vladi in pa, kar je glavno, nikdar ne smete pozabiti na ljubezen do svojega bližnjega. Jaz vedno tako delam, pa nisem vaš pristaš.

— — —

Seipel kapituliral pred Mussolinijem.

Velikansko razburjenje vlada v Avstriji, zlasti pa v Tirolu, radi Seiplovih izjav glede Južnega Tirola. Gospod prelat Seipel je padel pred Ducejem na kolena. Dne 23. februarja je imel avstrijski kancler dr. Seipel zelo odločen govor proti drznostim italijanskega fašizma v Tirolu. Rekel je, da je popolna prepoved nemškega jezika ne le v cerkvi in uradu, ampak tudi v vsem privatnem življenju izredno politično vprašanje, h kateremu Avstrija ne more molčati. Seipel je rekel dalje: »Mi se ne moremo z mislijo sprijazniti, da je zadnje pravo pisano pravo, katero si država sama da; mi verujemo na višje pravo in mislimo, da stoji mednarodna morala nad mednarodnim pravom. Od nas se ne more zahtevati, da naj to zatajimo, ker bi se reklo, da se mi nečemu odrekamo, kar je nam stvar svetovnega naziranja in vesti.«

Tako je med drugim govoril g. dr. Seipel in je bil za svoj moški nastop vsestransko pohvaljen. Nato je imel seveda Mussolini v italijanskem parlamentu govor, pri katerem je sicer nekdaj silno strahopeten »kavalir« močno rožlja s sabljo. Toda odmev je dobil fašistični general takrat tudi pri nemških sodrugih in potem je bil zopet mir. Toda g. Seipel išče zopet mednarodno posojilo in Mussolini mu pri tem ravnotako nagaja, kakor nagaja jugoslovanski vladi. In vsled tega je šel g. Seipel v Canosso ter preklical vse svoje lepe besede od 23. februarja ter Mussoliniju priznal, da se Avstrija nima na ono stran meje nič vmešavati in da se imajo južno-nemški Tirolci edino obračati v Rim, kadar kaj želijo. Te izjave, za katere sicer v Avstriji živ krst ni vedel, razen morda g. Seipela, so prinesli italijanski listi in iste so povzročile zlasti v Tirolu pravo konsternacijo ter obup in g. Seipela napadajo kot izdajalca naroda.

— — —

Volilni program angleške delavske stranke.

Angleška delavska stranka je objavila v oklicu, v katerem se sama imenuje socialistična stranka, volilni program.

V programu navaja med drugim v glavnem naslednje zahteve:

Razveljavljenje zakona glede omejevanja delovanja strokovnih organizacij kakor tudi preklic zakona o uvedbi osemurnega delavnika v rudnikih (prej so imeli 6 in 7urni delavnik).

Državno ureditev problema nezaposlenih delavcev in prepoved zaposlenja otrok pod petnajstim letom.

Dalje ustanovitev gospodarskega sveta, ki podaja mnenja ministrskemu predsedniku in urada za gospodarsko politiko.

Potem podržavljenje premoga, prometa, proizvajanje sil (vodnih in električnih naprav) ter življenskega zavarovanja.

Obdavčenje zemljiškega veleposestva, strogo kontrolo v kreditnih zadevah, določitev minimalnih plač za poljske delavce.

Demokratično vzgojo od otroških vrtcev do vseučilišča.

Oprostitev majhnih prejemkov dohodninskega davka, dodatni davek na prejemke nad 500 funtov od posestev.

Odklonitev vojne kot orožje nacionalne politike, predložitev vseh mednarodnih dogovorov parlamentu in samoupravo za Indijo, kakršno imajo drugi dominioni (kolonije).

Širokopotezni program angleške Delavske stranke je prikrojen angleškim razmeram, vendar pa pomeni mogočno ofenzivo proti reakciji in na poti k izvrševanju socialnopolitičnih problemov.

— — —

Dnevne novice.

Dober nauk, hud poper, ki pa ne bo zalegel. Na orlovski telovadni prireditvi so nastopili tudi otroci — naraščajniki in izvajali pred cerkvenimi, božjimi in posvetnimi gospodi vaje s puškami in bajoneti. Delavska Pravica je ta nastop pravilno in pošteno okrcala in obsodila. Celo Delavska Pravica ve, da je to navadno pripravljanje nepokvarjenih otroških duš in src za grozote vojne in da je to najbolj enostavni način, da se vcepi otroku dopadljivost na moriji in pobijanju. Zato je hvalevredno Delavska Pravica to ogabnost in surovost pribila. Vendar pa je ostala s tem sredi pota. Naj ve Delavska Pravica, da se Orlovska zveza na to ne bo ozirala in da bo še nadalje istovetila domovinsko ljubezen in patriotizem s puško in bajonetom. Zato mora Delavska Pravica poskrbeti, da vsaj delavskih otrok, vsaj teh siromačkov ne bodo vzgajali ljudje s surovimi čustvi! — Delavski otroci, ven iz takih društev; to naj še pristavi Delavska Pravica. Le takrat bodo mogli računati na to, da bo našlo pisanje Ognja proti vojni vsaj priličnega odmeva v njihovih vrstah. — Za ceno vladne milosti ne gre kvariti in posurovljati otroških src, čistih otroških duš.

Prepir za zasluge. Na ljubljanskem gradu vladajo škandalozne stanovanjske razmere. Poleg mnogih naravnost nezaslišanih nedostatkov je bil tudi ta, da je stanovalcem primanjkovalo dobre pitne vode in da si niti dovolj vode niso mogli oskrbeti ljubljanski grajščaki. — Naravno, da je bilo o tem tudi govor v občinskem svetu in da so morali klerikalci in demokrati pristati na to, da se vsaj preskrba vode na gradu, kjer stanuje okoli 600 ljudi, uredi. Še preden pa je bilo to urejeno, je že »Jutro« priobčilo zahvalo demokratskega društva obč. svetniku Likozarju, češ, da je njegova zasluga, da je mestna občina zboljšala preskrbo z vodo na ljubljanskem gradu. Seveda pa je ta pohvala razburila klerikalce in ti so v »Slovencu« promptno reagirali na to pohvalo in pribili, da si ne smejo demokrati pri tem lastiti prav nobenih zaslug. — Torej spor in zakonska zamera, ki je otročja in smešna. Smešna zahvala, še bolj smešna pa zamera. Naj bi bili pred zakonom eni kot drugi rešili to vprašanje, pa bi ne bilo zavisti, ne bilo prepirov. —

Dolgovi mestne občine ljubljanske. Demokrati in klerikalci so opravičevali svojo poroko s tem, da bo morala ljubljanska občina brezpogojno urediti svojo finančno gospodarstvo in izvesti važne komunalne zadeve. Zakon gre h koncu, vendar pa ravno o tem ni še nobene rešitve. Enostavno gospodarijo na ljubljanskem magistratu. Posojila najemajo, dolgove delajo, vendar pa ni danes skoro nikogar na magistratu, ki bi poznal težko finančno stanje ljubljanske občine in vedel, da je z dolgovi mestna občina prav dobro in zvrhano založena. Tudi nihče od koalicije ne pomisli, da bo amortizacija vseh dolgov spravila ljubljansko občino v brezpogojno gospodarsko katastrofo. Ne bo nič škodovalo, če danes pribijemo, da so na široko odpirali demagoška usta ljubljanski demokrati takrat, ko je županoval dr. Perič. Takrat so navajali, da se je Ljubljana pod dr. Peričem, ki je skrbel tudi za kritje, zadolžila in to so porabili, da so razgnali občinski svet. — Ti ljudje pa, ki danes delajo dolgove kar za stavo, bodo v prihodnjih letih glasniki onih, ki bodo nasprotovali temeljiti reformi celotnega občinskega davčnega sistema in zagovorniki onih, ki bi po svojih premoženjskih in denarnih sredstvih morali z direktnimi davki zajamčiti občini zadostnih finančnih sredstev. Za to sedanje gospodarstvo pa so klerikalci in demokrati enako odgovorni.

Liberalizem v boju za obstanek. Dne 6. tm. je sklical stari angleški liberalec Lloyd George predstavnike evropskega liberalizma na konferenco v London. Lloyd George je energična markantna osebnost, ki se zaveda, da preti liberalizmu polom. Na Angleškem imajo volitve. Zato smatra mož, da je sedaj ugodna prilika za poživitev starega liberalizma. Doma mu dela skrb delavska stranka, ki bi utegnila v volitvah ojačiti svojo pozicijo v zbornici. V Nemčiji so liberalci silno nazadovali in tudi v Franciji ni bolje. Iz teh razlogov smatra Lloyd George, da je treba okrepiti liberalizem, izpremeniti njega program, da stranka pritegne srednje stanove, ki sedaj beže v socijalistični, oziroma sploh levi tabor. Podlaga poživitvi liberalizma mora biti liberalna demokracija, ki združi liberalne politike vse Evrope. V tem vidi Lloyd George rešitev anglo-evropskega razvoja. — Mi smo pa mnenja, da pojde razvoj svojo pot, čeprav bi ga hoteli bivši vplivni liberalni politiki kapitalistične družbe usmeriti po svoje.

Popolna sprava med papežem in italijanskim fašizmom. Vatikan je izdal na italijanske šole posebno okrožnico, v kateri daje navodila, kako se naj vedejo napram oblastem in italijan. vladi. Doslej šoli sami sploh niso smeli stopati v stike s političnimi oblastmi glede na delovanje katoliških društev. Odslej se pa smejo, če bi se jim delale težkoče, obračati na šefa vlade, to je Mussolinija, s svojimi pritožbami. — Ta kapitulaci-

LEO SILA:

Človek mrtvaških lobanj.

Kronika raztrganih duš. 30

Izginila sta iz svetilkine svetlobe navzdol po ulici. Vedno bolj v temo. Ob reki spodaj, ki je močno šumela, sta preko napol podrtega praga izginila v hišo. Nad vratmi je gorela rdeča luč. Pod njo je bilo zapisano: Kavarna in gostilna pri Jezuitih. Ko sta odprla vrata, jima je puhnila v lice sopara napol pijanih gostov. Med njimi sta bila dva osmošolca. Pozdravili so se in eden je dejal Janušu: »Ho, Mertik, ti si pa korajžen fant!« »Kaj misliš, da Prekmurci niso korajžni fantje . . .« Povedal je sicer veselo, vendar mu je bilo tako tesno pri srcu, da je čutil njegove težke utripe. Mimogrede se je spomnil Leona.

»Kje je le Leo?«

»Bo že prišel. Saj dobro ve, kje smo. Mimi! Liter novega! Plačal bo novi gost.« Pokazal je na Januša. Od sosedne mize se je glasilo razposajeno petje. Delavci, postreščki, izgubljeni in zapiti uradniki, nesrečni literati, vojaki, vsi oni, ki jim je bilo tesno v človeški družbi, tesno v malem dolgočasnem provincialnem mestu, so zahajali sem . . .

»Kaj nam pa morejo, morejo, morejo . . .«

Študentje so zapeli. Himno zakotne ulice. Zunaj pa je pihal močan veter in škripal s slabo zaprtimi okni. »Sneg bo kmalu!« je mislil policaj, ko je visoko zavit korakal skozi zakotno ulico.

4. Konj.

Gospod profesor Novak je sedel v svoji sobi. Pri veliki, s knjigami težko obloženi mizi je sedel. Na miznem povišku je stal kip grškega filozofa Platona, velikega idealista, kakor je imel navado govoriti gospod profesor v šoli. Stara, že precej obrabljena knjiga je ležala odprta pred njim. Platonova država. Gospod profesor jo je stalno prebiral, kakor vse stare klasične filozofe. Platonovo knjigo pa še zaradi tega, ker se je zanimal za politiko. Seve, koliko je to državnemu uradniku in profesorju dovoljeno. Zanimal se je za politiko takorekoč samo privatno. V grške filozofe je bil zaljubljen. S Sokratom je strašno pital osmošolce. Proti petdesetim je že šel in plešast je bil. Doma v družini je bilo dolgočasno. Žena je bila živa in se je šminkala. Hčerki sta posnemali mater. Najmlajši sinček Tonček je letos vstopil v gimnazijo. Mati je nasprotovala, ker je sovražila staromodno klasično in humanistično izobrazbo, ki je tako hitro splešila in splesnila njenega moža. Odkar nista več spala skupaj (zakaj gospod profesor se je hotel popolnoma posvetiti znanosti in pedagogiki [privatno tudi politiki] in se je preselil s posteljo vred v kabinet), je postajal neznosen. Neredno in pozno je prihajal na obed. Po večerih je šel v družbo kolegov in naprednih politikov tega mesta. Krokarska družba. Bil je sicer soliden, kar profesorju in pedagogu tudi gre. Krokal je zelo redko z njimi na svoj račun. Žena in troje otrok, zlasti pa dve hčerki, katerih ena je šla v 18., druga v 16. leto, so potrebovali precej denarja. Novak ni bil človek iz tega sveta. Žena je vsakega prvega razdelila njegovo plačo. Kakor Sokrat od Ksantipe se je dal gospod profesor Novak omalovaževati od svoje žene. (To je bila historična pridobitev od grških filozofov.) Imel je častitljivo brado. (Joj, koliko prerekanja je bilo, ko si je dal rasti svojo modroslovno brado!) In filozof je tudi bil. Kregala pa sta se z ženo večkrat. Tudi vpričo otrok. Tistega dne, ko je sklenil, da si pusti brado rasti in je ta sklep razkril tudi ženi, s katero sta se radi tega zelo prerekala, se je užaljen zaprl v svoj kabinet. Ko se je stemnilo in je bil čas večerje, je lahno potrkalo na vrata. Ni se javil. Nato je poklical nežen glasek: »Papa!« Spoznal je glas sinčka Tončka. Odprl je in ga poklical v sobo.

»Papa! K večerji!« In ko sta bila med vrati: »Ti, papa, zakaj pa pravi mama, da se ti je zmešalo? Ali se ti je res zmešalo? Toliko ljudi nosi brade. Ali so vsi tisti zmešani?« Profesor je obstal in ni vedel odgovoriti. Tonček ga je vprašal ponovno. »Ah, kaj! Mama je neumna!« in sta šla k večerji. Molčali so. Hčerki sta držali z materjo. Mlademu Tončku se je molčeče obnašanje svojih starišev zdelo čudno, tako čudno, da je drugi dan popoldne na igrišču povedal svojemu tovarišu, da se papanu meša in da je mama neumna. Vprašal ga je, kako je pri njih doma. In tovariš mu je povedal, da se mama večkrat joče, oče pa kriči nad njo. Drugega ne ve povedati . . .

Študentje so vedeli za njegove privatne razmere. Saj take reči ne ostanejo nikomur prikrite, najmanj po študentu, ki je navihan in ima baš za profesorske intimnosti dober nos.

ja kaže, da se enake duše vedno najdejo v pravem času.

Amalijino kopališče na Dunaju. Dunajska občina je dogradila leta 1926 pod županovanjem s. Reumanna Amalijino kopališče. To kopališče v Favoritnu je posetilo v dveh letih 2,345.087 oseb. Letos se pričakuje do konca leta 1,340.000 gostov, kar nekaj pomeni, ker ima Dunaj mnogo kopališč.

Čudna nesreča ali samomor. Nedavno se je vozil iz Anglije v Belgijo belgijski bankir in bogataš v letalu. Med letom v višini 1300 metrov nad morjem je bankir Löwenstein odšel v stranske prostore letala in se ni več vrnil. Dogodek je prava uganka. Bankir je bil raztresen človek in je morda odprl vrata za izhod na prosto, kar je pa prepozno opazil in padel v globočino. Vzroka za samomor ni imel; bil je dobre volje. Nekateri listi pa celo trdijo, da ni bil niti v letalu ter da je vse vprizorjeno kot borzna špekulacija. Löwensteinova smrt bi namreč povzročila padec vrednosti papirjev, kar bi oni, ki bi vedeli za manever, lahko izkoristili. O celi zadevi se vrši preiskava. Löwenstein je tretji najbogatejši kapitalist na svetu.

Ležišča premoga na severnih polarnih krajih. Malo je znano, da imamo tudi visoko na severu bogate premogovnike. Najsevernejše mesto Longyear City na Spitzbergih je rudarsko mesto. Tam so gospodarili še pred tridesetimi leti samo severni medvedi, sedaj je nastalo majhno mesto z lesenimi hišami, električ. razsvetljavo in železnico do premogovnika. Imajo že celo radiopostajo, katere upravitelj solidnim meščanom vsak dan izdaja pisana poročila o svetovnih dogodkih. Posluje pa tam več družb, in sicer ameriških in pa norveška država. Samo družba Store Norske Spitzbergen Kulkompani nakoplje na leto 200.000 ton premoga. Na Spitzbergih prezimuje sedaj redno vsako leto okoli 1000 mož. Promet do premogovnika po morju je mogoč samo v mesecih od maja do avgusta.

Spor med Japonsko in Rusijo? Med Nankinško vlado in Tokiom se vrše pogajanja zaradi severne Mandžurije, kjer hoče Japonska ohraniti vpliv, ker se ne zanese na Kitajsko. Rusija izgublja zaraditega vpliv v Mandžuriji in se pritožuje.

5 UR DELA MANJ

če se ravnate po novi metodi, katero Vam priporoča Schicht

ŽENSKA HVALA

raztopljena v vodi odpravlja nesnago preko noči, drugo jutro pa se vzame za izkuhavanje perila

SCHICHTOVO TERPENTIN MILO

Stavka v podjetju „Titan" v Kamniku.

Da bi uprava podjetja »Titan« zlomila stavko profesionistov, se poslužuje vseh zakonitih in nezakonitih sredstev. Pri tem pa pomagajo upravi tudi gg. velečastiti dušni pastirji. Tako je neki kaplan iz okolice Kamnika privedel enega štrajkbreherja za rokav v tovarno. Kakršen agent, tak je pa tudi profesionist. Da taki agenti upravi dovedejo samo prvovrstno kvalificirane moči, se samoposebi razume. Da pa ne bo kdo mislil, da hočemo na kvalifikaciji komu škodovati, hočemo naše trditve podpreti malo z dokazi.

Pred nami ležita dva zapaha, od katerih eden je bil izvršen pred stavko, drugega so pa izgotovili novi sposobnejši delavci, ki sedaj krumirijo.

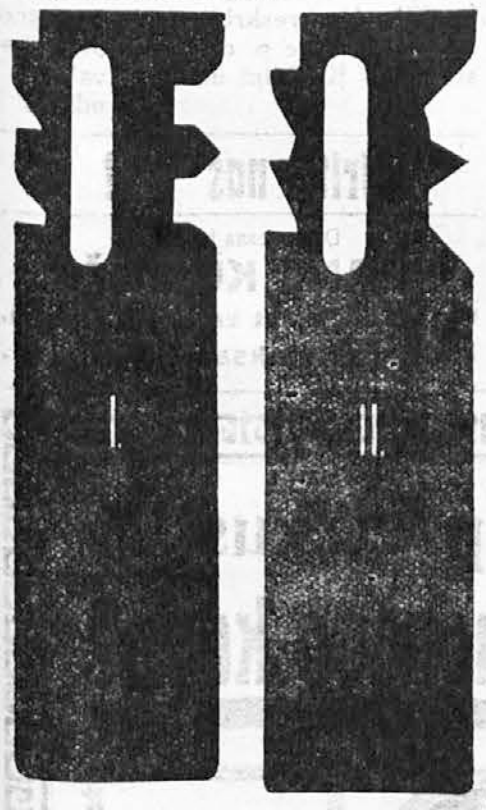

Slike same nam kažejo dovolj jasno kvaliteto produkcije, ki se sedaj producira. Ako upoštevamo, da so se morali stavkajoči profesionisti dolga leta vežbati, da so si s trudom pridobili svoje znanje, je nemogoče iste nadomestiti čez noč z lumpenproletarijatom. Ta lumpenproletarijat, ki ga farovški gospodje kot štrajkbrehersko specijaliteto uvažajo, tej stavki ne more škodovati.

Seveda bo konkurenca imela lahko delo, ne samo da bo sposobnejša v izdelavi, ampak bo tudi sposobnejša v ceni. Kdo naj kupi ključavnico, ki bo po par dneh postala nerabna. Opozarjamo vse mizarske pomočnike, da se vedno informirajo, kje so bile ključavnice izvršene, in ako so to »Titanove«, da jih dobro preizkusijo, da ne bodo slabo izdelanega blaga drago plačevali.

Za zlet „Svobode" v Studencih pri Mariboru

je odobrena polovična vožnja za vse vlake razen Orijent-ekspresa, to pa samo z legitimacijo in potrdilom, da je bil dotičnik res v Studencih na zletu. Polovična vožnja velja od 13. do 16. julija. Potrdilo o udeležbi se bo vsakemu dalo v Studencih v telovadnici »Svobode«. Vsakdo naj kupi karto do Maribora, kjer je ne sme oddati, ker velja ta vozna karta tudi za povratek.

Sodrugi iz Ljubljane in okolice, ki hočejo iti v Studence, dobe legitimacije pri centrali »Svobode«, Marksov trg 2-II.

Kdor more, naj 14. in 15. julija gre v Maribor.

Centrala »Svobode«.

Vestnik „Svobode".

Seja tehničnega odbora Delavske telovadne enote se vrši v soboto, dne 14. julija tl., ob 5. uri pop. v prostori Delavskega doma v Studencih pri Mariboru, ne pa v nedeljo 15. julija, kot smo to prvotno javili vsem odbornikom tehničnega odbora DTE. — Odbor.

Kongres avstrijskih strokov. organizacij.

Zgodovinsko važni kongres avstrijskih strokovnih organizacij se je vršil v dneh od 18. do 23. junija 1928 na Dunaju.

Na kongresu je bilo nad 500 delegatov, ki so zastopali okolo 880.000 strokovno organiziranih delavcev in delavk ter nameščencev.

Od zunanjih gostov so bili na kongresu iz Nemčije, Nizozemske, Švedske, Čehoslovaške, Jugoslavije (s. B. Krekić) in Madžarske. Za socialdemokratično stranko je pozdravil kongres s. O. Bauer, dalje dunajski župan s. K. Seitz, za gospodarske organizacije pa s. dr. K. Renner.

Pomemben je ta kongres zlasti zaradi treh točk dnevnega reda: 1. reorganizacija strokovne komisije; 2. racionalizacija gospodarstva in strokovne organizacije ter 3. zaposlitev žene v pridobitnem poslu.

Omejimo se tukaj na nekaj pripomb zaenkrat samo k tem trem točkam, ker nam primanjkuje prostora.

Avstrijska strokovna komisija je bila doslej sestavljena iz delegatov (voljenih) važnejših strok. Imela je namen bolj vzgajati organizatorično in dajati moralni pravec strokovnemu pokretu. Dejstvo, da imajo v Avstriji 51 strokovnih zvez, dokazuje, da je bil razvoj organizatorično precej svoboden. Kongres je bil mnenja, da je to prevelika razcepljenost v strokovnem pokretu ter je ugotovil, da zadostuje 16 zvez, če se zveze združijo v enotne zveze sorodnih strok, ter je naročil organizacijam, ne da bi hotel izvajati presijo, da naj izvrše prizadete zveze spojitev sorodnih organizacij v roku enega leta. Razen tega je kongres sklenil, da se opusti sedanja oblika strokovne komisije in se ustanovi »Zveza strokovnih organizacij Avstrije«, ki bo dala strokovnemu pokretu organizatorično in moralno dovršenejšo obliko in večjo akcijsko zmožnost.

V vprašanju racionalizacije produkcije, ki je v gospodarstvu utemeljena, naglaša kongres, da je sodelovanje delavskih svetov in strokovnih organizacij potrebno. Pri racionalizaciji je tendenca podjetništva, da samo pobaše dobiček racionalizacije, kar je pa škodljivo v narodnogospodarskem pogledu. Kongres zahteva, da se z racionalizacijo koristi splošnosti, ker racionalizacija ni privatna zadeva podjetnika, ampak problem celokupnega narodnega gospodarstva. Ako se poveča produkcija z delitvijo dela, s tehnično izpopolnitvijo in duhomornejšim monotonim delom, je jasno, da grozi nezaposlenost, da je zdravju naporno delo škodljivo, ker mnogo prej in bolj uničuje delovno moč delavstva. Zato zahteva kongres zvišanje plač, pocenitev produktov in skrajšanje delovnega časa ter s kolektivnimi pogodbami urejene delovne pogoje in zdravniško nadziranje te vrste dela, v koliko škoduje zdravju in v koliko se prenaglo izrablja delovna sila v svrho protiukrepov.

Enako važno kakor racionalizacija produkcije je tudi vprašanje zaposlitve žene v pridobitnem poslu.

Medvojna in povojna beda je prisilila ženo k pridobitnemu poslu. Vedno več žena se zaposluje, katerih prejemki pa ne zadoščajo niti za skromno eksistenco. Načelo strokovnih organizacij mora biti, da se mezde in plače ženam izboljšajo, da se jih ne porablja v poslih, ki so pretežki ali njihovemu organizmu škodljivi, da se jih plačuje za enako delo enako kakor moške ter izvede in razširi delavsko varstvo na vse zaposlene žene v industriji, v obrti, v kmetijstvu ter zavaruje za nezaposlenost, za bolezen in nezgodo ter za materinstvo. Žena čuti dvojno pezo življenja, ker mora služiti v pridobitnem poslu in voditi doma gospodinjstvo pa še vzgajati otroke. Kongres naroča strokovnim organizacijam, da privedejo ženo v strokovne organizacije, jih strokovno izšolajo, jim pa tudi v poslu ne ovirajo poklicne izobrazbe. Vzajemno delo moških in ženskih bo šele dovedlo do tega, da preneha biti žena tlačiteljica delavskih mezd.

Posebno razveseljiv je bil na tem kongresu tudi pojav, da so vsi referenti jasno povedali ob burnem pritrjevanju kongresa, da smatra avstrijsko delavstvo na celi črti strokovni, gospodarski, kulturni in politični pokret delavstva kot enoto, kot solidarno voljo delavstva, ki se ramo ob rami bori od postojanke do postojanke za izboljšanje socialnega položaja, za gospodarsko emancipacijo, za prebujenje in utrditev socialističnega svetovnega naziranja in za politično svobodo in politične pravice in moč. Jasno je, da more tak načelno enoten pokret voditi svoje boje z uspehom v socialnem in političnem pogledu.

Maribor.

Gradba obmejne carinske »palače« ali kako pri nas skrbe za ugled države. Naši državotvorci se zelo trudijo, da bi povzdignili ugled države SHS in kako bi ji v inozemstvu pridobili kredit. V te svrhe se baje horendne vsote denarja žrtvuje za propagando, ki se vrši po Švici, Parizu, Londonu in Severni Ameriki. Veliki inozemski časniki prejemajo ogromne vsote in vabijo se najbolj ugledni časnikarji, da si ogledajo trdnost ter solidnost te države, da se prepričajo, da je ista že povsem konsolidirana, tako v političnem kakor v gospodarskem, kulturnem, da celo v socijalnem oziru. Med tem pa so to vse samo Potemkinove vasi! Kako je v resnici z našo državno konsolidacijo v notranjosti, to vemo in čutimo najbolje sami. Toda, da naši državni upravi ni resno ležeče na tem, da bi se napram inozemstvu pokazala tako kakor je mogoče in potrebno, se lahko vsakdo sam prepriča. Na eni najglavnejših cest, in to je državna cesta Maribor—Špilje, se še le sedaj — v desetem letu postanka te države — gradi nekako obmejno carinsko poslopje, ki bo stalo nasproti avstrijski carinarnici, ki je bila zgrajena takoj, ko je bila državna meja določena. Avstrijska hiša je impozantna stavba, ki vsebuje 10 stanovanj in dve pisarni in je stala najmanj 1,200.000 Din. Naša uprava pa ni mislila na enako potrebo, ampak si je najela enostavno in slučajno tam stoječo kmečko hišo, kjer je namestila svoj carinski urad. Dasi ta hiša ne odgovarja, vendar je boljša kot pa to, kar se sedaj tam nasproti gradi. Pred kratkim je pisec imel priliko, si novo državno »reprezentanco« po bližje ogledati. Da bodo čitatelji imeli več pojma o tej zgradbi, jo bom pobližje opisal. Hišico gradi tvrdka Acceto iz Maribora in znašajo gradbeni stroški reci in piši 27.000 Din, sedemindvajset tisoč dinarjev. Ista je glasom načrta 3.40 m² dolga in 2.60 m² široka ter s streho vred visoka 5.80 m; sestoji iz ene sobice z dvema posteljama, straniščem ter majhnim prostorom v ozadju za drva. Spredaj napram cesti pa ima ozko, približno 0.75 m odprto verando. In ta bo kot nalašč obrnjena na sever, da bo ja poslova-

nje čim težavnejše. Morda bi tak kurnik spadal bolje na kako gorsko stezo, ne pa na državno cesto prvega reda, kjer je že danes silen promet. Pa še tega ne bi naša državna uprava zidala, toda pozabila je baje za najeto kmečko kočo plačevati najemnino in zato jo je lastnik iz samega patriotizma postavil na cesto! Avstrijci imajo o tej »stavbi« svoje posebno mnenje in če jih človek, ki mu oni zaupajo, vpraša, kaj mislijo o njej, tedaj povedo, da je to — Sch . . . .! Pomisliti, ljudje božji: 27.000 dinar. investicija, dočim je za polovico manjša Avstrija žrtvovala nad milijon! Človeku se vsiljujejo najrazličnejše misli in ena bi bila ta, da se pri nas ne računa s trajnostjo državne meje ali pa, da v tem delu dr. Koroščeve dežele ni treba biti državo sram. Ako pa ni državne uprave sram, potem je vsekakor sram državljane! A.

Železničarska konzumna zadruga v Mariboru. V pondeljek dne 9. t. m. se je vršil sestanek železničarjev pri »Gambrinu« radi vprašanja konzumne ali takozvane nabavljačke zadruge za železniško osobje. Po tem, ko se je železničarje končno oropalo tudi njihovega, mnogo deset let obstoječega skladišča živil in ko se za nabrani kapital državna uprava pravda, se železničarjem prigovarja, da naj sedaj stopijo v nabavljačko zadrugo, ki ima svoj sedež v Spodnji Šiški pri Ljubljani, da bodo dobili v Mariboru svojo podružnico. Vse dolžnosti jim ljubljanska klika, ki se zbira okrog političnega g. Deržiča, ki bi rad sedaj svojo srečo poskusil na gospodarskem polju, potem, ko je skrahiral na strokovnem in političnem, milostno prepusti. Železničarji bi naj sedaj drugo kaso napolnili, ko se jim je prvo pobasalo! Da se da končno vsem železničarjem brez razlike političnega naziranja priložnost, da prosto povedo svoje mnenje, zato je konferenca sklenila sklicati za petek dne 13. julija javen železničarski shod, ki se vrši ob 7. uri zvečer v Götzovi verandi. Zvezarji so bili pred kratkim sklicali v Narodnem domu nekak »društven« shod, na katerem so pa ljubljanski generali diktirali ter odvzemali besedo, če so jo že komu sploh dali. Vabimo vse železničarje in njihove žene, da se tega shoda sigurno udeležijo.

Viničarska usoda. Neki gospod Valente, posestnik vinogradov v Peklu pri Lajteršbergu, plača viničarjem za okopanje dveh in pol orala vinograda celih Din 45.—; nato pa še Din 37.— za škropljenje in celih Din 37.— za vezanje. Končno jim da tudi še dve kravi, ki vržeta obe na dan 3 litre mleka. Ali ni to sijajno? No, recite, ali ni to sijajno? Zemlje pa imajo toliko, da lahko vse pridelke sproti pojejo. Oskrbnik pa pravi, da je vsega tega blagoslova še preveč! Plača torej polovico manj nego drugi, ki že itak slabo plačajo. In viničar naj bo s svojo usodo zadovoljen! Viničarji, v organizacijo! V organizaciji je vaša rešitev!

Prosta stanovanja! Naprošajo se vsi oni sodrugi, kateri bi bili pripravljeni ob priliki telovadnega izleta dne 14. julija sprejeti preko noči na stanovaja zunanje goste, da to po možnosti takoj prijavijo v upravi našega lista. Rabi se še nad sto stanovanj.

Celje.

Praznovanje Zadružnega dneva in dvajsetletnice Konzumnega društva za Slovenijo se je pri nas vršilo na sledeči način: V soboto zvečer se je vršil zadružni shod, na katerem je poročal s. Uratnik iz Ljubljane o pomenu zadružništva in o uspehih, ki jih ima zabeležiti naša konsumna organizacija v dvajsetletnem obstoju. V daljšem govoru je s. Uratnik pojasnil razvoj zadružništva v drugih državah ter pozival navzoče, naj se oklenejo naše zadružne organizacije ter zbirajo nove člane. Po referatu s. Uratnika se je vršila obširna debata, ki je pokazala, da se delavstvo zaveda velikega pomena zadružništva za delovno ljudstvo. Upamo, da bo ta debata prinesla v razvoju zadružništva v Celju in okolici uspeh ne samo v spoznavanju koristi, ki jih delavstvo ima od zadružništva, temveč tudi v tem, da vsak postane aktiven član naših gospodarskih organizacij. — Ob priliki proslave sta bili obe prodajalni v Celju in v Gaberju okusno okrašeni; v nedeljo popoldne pa smo napravili izlet na Celjski grad.

Za osemurnik in nedeljski počitek. V nedeljo zvečer se je v Narodnem domu vršil protestni shod trgovskih nastavljencev proti zahtevi celjskih trgovcev, ki zahtevajo, da se v Celju uvede nedeljsko delo v trgovinah. Shod je bil jako buren, posebno radi tega, ker se je na shodu pojavil tajnik trgovskega gremija, ki je vpadal z medklici med govorom poročevalcev. Razume se, da je moral predrzni gospod zginiti odkoder je prišel, ker navzoče je postopanje gospoda gremijalnega tajnika upravičeno razburilo. Na shodu, ki mu je predsedoval predsednik S. p. Gobec, so poročali delegatje Delavske zbornice iz Ljubljane in sicer Tavčar za centralo in s. Čeh za ekspozituro v Mariboru, za Radničko komoro v Zagrebu ss. Kunčič in Majhen, za Savez privatnih nameščencev pa s. Colner za centralo in Jamnik za podsavez. Vsi ti delegatje so prišli v Celje radi ankete, ki jo je sklical mariborski veliki župan za v pondeljek v magistratni posvetovalnici. Na tej anketi so zastopniki delavcev in nameščencev izvrstno zastopali težnje po osemurniku in nedeljskemu počitku, od katere zahteve ne bo delavstvo in nameščenstvo nikoli odstopilo, kar je izraženo tudi v resolucijah, ki so bile sprejete na shodu v soboto in tudi na shodu v pondeljek, na katerem so delegatje poročali o poteku ankete, h kateri se še povrnemo.

Vič-Glince.

Veselica, ki jo je priredila viška »Svoboda«, je prav dobro uspela. Veselični odbor se tem potom vsem, ki so pripomogli k temu lepemu uspehu, kakor tudi vsem, ki so darovali dobitke za srečolov iskreno zahvaljuje.

Za veselični odbor: Pastorek.

II. okrožni zlet DTE „Svobode“ v Studencih.

Spored:

Sobota, dne 14. julija.

Športna tekma ob pol 6. uri na prostoru SK Maribor.

Dne 14. julija ob pol 6. uri zvečer odkorakajo korporacije izpred »Ljudskega doma« k sprejemu avstrijske delavske godbe in telovadcev na glavnem kolodvoru. Po sprejemu odhod v Studence, kjer se vrši v telovadnici in na vrtu **komers**, na katerem nastopajo sledeče grupe:

1. Godba žel. uslužb. in del. Maribor.
2. Mariborska grupa.
3. Pozdrav DTE Studenci.
4. Godba del. kolesarskega društva (Graz).
5. Citraški klub »Svoboda« Studenci.
6. Pevski zbori.
7. Telovadci na orodju.

Začetek ob 8. uri Vstopnina 3 Din.

Vse korporacije se zbirajo ob pol 18. uri pri Delavskem domu z zastavami na čelu.

Nedelja, dne 15. julija.

Studenčani in njih društva se zbirajo pri telovadnici »Svobode« od 6.—7. ure; Mariborčani od pol 8. do pol 9. ure pred Delavskim domom. Točno ob 7. odhod za Studenčane k sprejemu k jutranjemu vlaku na koroški kolodvor, potem skupen odhod do Delavskega doma. Tam se sestavi sprevod in odkoraka k sprejemu na gl. kolodvor k ljubljanskemu vlaku ter obenem sprejem delavskih kolesarjev iz Gradca. Po sprejemu skupen odhod v telovadnico Studenci. Popoldne se zbirajo mariborska društva in Žel. godba pri Delavskem domu od pol 2. do 2. ure. Točno ob 2. uri odhod v Studence na veselični prostor. Studenčani se zbirajo pri gostilni Majhenič od pol 2. do 2. ure in korakajo k sprejemu na studenško mejo k sprejemu mariborskih sodrugov.

Takoj ob prihodu na veselični prostor istotam javni nastop telovadcev.

Vstopnina 5 Din.

K obilni udeležbi vabi **odbor.**

Enkratna ponudba.

Vsakdo, kdor za pol leta, t. j. za čas od 1. aprila do 30. septembra naroči ali pa obnovi naročnino za **Radiowelt**, dobi po svoji volji eno izmed tukaj navedenih treh knjig od **Hans Günther u. Dr. P. Stuker** in sicer: Radioexperimente, Mk 3.80; Radiotechnisches Lexikon, Mk 3.60; Wo steckt der Fehler? Mk 4.— zastonj. Naročite se še danes! Samo oni abonenti imajo pravico do premije, ki pošljejo naročnino do 10. IV. in 1 S (šiling) za pošto in zavojnino.

Obiskujte Čitalnico Delavske zbornice

v palači Pokojninskega zavoda. Odprta je dnevno od 16. (4.) ure do 21. (9.) ure. Vhod od zadnje strani palače. — Pristopajte kot člani h knjižnici Prosvetnega odseka Delavske zbornice. Celotna članarina znaša Din 2.—; posojnina knjig večinoma Din 1.—.

Poletna veselica

mariborske »Svobode« se vrši v nedeljo, dne 5. avgusta 1928 v »Lovskem domu« pri Treh ribnikih. Spored: Godba, petje, štafetni tek med telovadci in športaši »Svobode«, srečolov, kegljanje in streljanje za dobitke, ples itd. Začetek ob 3. uri popoldne. Vstopnina 5 Din, za člane del. kulturnih društev 3 Din. — Vabimo vse sodruge in sodružice, da nas na tej prireditvi v obilnem številu obiščejo, s čimer podpirajo delavski kulturni pokret.

Odbor »Svobode«.

I. del. kolesarsko društvo, podružnica »Bistrica« v Beričevem

priredi v nedeljo, dne 22. julija 1928 na vrtu g. Iv. Grada, gostilničarja v Beričevem

veliko vrtno veselico in otvoritveno dirko na progi Beričevo-Ljubljana.

Začetek dirke ob 1. uri popoldne. Spored: Godba, turška kavarna, šalj. pošta, ples in prosta zabava. Začetek veselice ob 3. uri popoldne. Prireditev se vrši ob vsakem vremenu. Vstopnina 4 Din za osebo. Za dobro kapljico bo preskrbljeno iz splošno znane Gradove p. d. Pirnatove gostilne. — K obilni udeležbi vabi

odbor.

Širite naš list!

Delikatesna trgovina

FRANC KURINČIČ

Priljeten bufet za sedeče goste.

Maribor, Aleksandrova c. 31.

Ali ste že krili? svoje potrebe v tiskovinah ■

Dobavljamo vse tiskovine v prvovrstni izpeljavi in po najnižjih cenah za vsa društva, industrijo, trgovine, pisarne itd.

Ljudska tiskarna d. d.

Maribor, Sodna ulica št. 20

I. MARIBORSKA DELAVSKA PEKARNA R. Z. Z O. Z.

Ustan. 1898 **MARIBOR, TRŽAŠKA CESTA ŠTEV. 36—38** Telefon 324

Prodajalne v Slomškovi ulici štev. 2 in na Glavnemu trgu štev. 18

Moderno in higijensko urejena pekarna. — Priporočamo vsem organiziranim delavcem in delavkam naše okusno pecivo v polni teži. Ozirajte se pri zahtevanju peciva iz Delavske pekarne pri vseh prodajalcih peciva **na zavarovalno znamko D. P.**

Ali ste že preizkusili „PROJA“ ječmenovo kavo?

PROJA

Dobiva se jo povsod. Dobiva se jo povsod.

Tiska: Ljudska tiskarna d. d. v Mariboru, predstavitelj Josip Oslak v Mariboru. — Za pokrajinsko načelstvo SSJ za Slovenijo izdaja in urejuje Viktor Eržen v Mariboru